

VRŠOVICKÝ

8/2014

HLASATEL

Sborový časopis Náboženské obce Církve
československé husitské v Praze Vršovících

*Kdo zůstává ve mně
a já v něm, ten nese
hojné ovoce.
Jan 15, 5*

Je srpen. Co může, dozrává a země se jako stůl prohýbá pod tíží plodů. Je doba největší hojnosti.

Nebeská zásobárna je otevřena dokořán a všechno živé se raduje z Božích darů.

A co my? Jaké neseme ovoce? Dobré, špatné? Hodně nebo málo?

Nad prostřeným stolem přírody můžeme pohlédnout zpět. Uplývá 3/4 roku. Jaký byl? Co se mi povedlo nebo nepovedlo?

Kam jsme došli, kdo to ví? Tak zpívaly děti kdysi s Petrem Spáleným.

Kam jsem došel já, kam můj sbor, moje církev. Jdeme nebo stojíme? Neseme spásu nebo se schováváme za zavřenými dveřmi jako kdysi učedníci?

Čas Božího požehnání je časem díkyvzdání. Žijeme v míru - dnes už to není samozřejmost. Bydlíme, jíme, oblékáme se. Svobodně vyznáváme svoji víru. Samé nesmírné Boží dary.

Můžeme děkovat a říkat si - strom ovoce rozdává a co já? Rozdal jsem víru, naději, lásku, dobrá slova? Možná i nějakou tu korunu nebo věc, modlil jsem se za někoho?

Jak zacházím s Božími dary? Děním se s každým, kdo přijde, nebo křečkuji na zimu jako polní zvěř?

Je čas zrání.

*Pochválen buď Bůh Otec, který pro
nás zemi stvořil a naplnil ji hojnos-
tí. Buď pochválen Pán Ježíš Kristus,
který nás vykoupil svou krví ze smrti
a hříchu a otevřel nám brány nebes.*

*Buď pochválen Duch svatý, který nás
provází a otvírá nám oči a uši, aby-
chom viděli ty dary, a dává moudrost,
jak s nimi nakládat.*

Bohu díky.

Sbírejme a jezme manu nebeskou, kterou nám dává naše požehnaná země a dělme se: o dary přírody a ducha, abychom s radostí mohli jíst a děkovat.

Požehnaný srpen, čas milostného léta.

Eva Urbanová

MODLITBA ANTOINE DE SAINT-EXUPERYHO

Neprosím o zázrak, Pane, ale o sílu pro všední život. Nauč mě umění malých kroků. Učiň mě vynalézavým a sebejistým v pravý čas. Obdar mě vnímavostí, abych dokázal odlišit prvořadě od druhořaděho.

Prosím o sílu kázně a míry, abych jen tak neproklouznul životem a své dny si rozumně rozdělil, abych neprospal záblesky světla a vrcholy a abych si našel alespoň tu a tam čas pro zážitek krásy a umění. Utvrzuj mě v tom, že snít o minulosti nebo budoucnosti mi nepomůže. Pomoz mi co nejlépe zvládnout to, co je mi nejbližší, pomoz mi brát právě prožívanou hodinu za nejdůležitější. Chraň mě před naivní vírou, že v životě musí jít vše hladce. Daruj mi strážlivé poznání, že těžkosti, porážky, neúspěchy i zklamání jsou přirozenou součástí života, že díky jim rosteme a dozráváme.

Připomínej mi, že city se často stavějí proti rozumu. Pošli mi v pravé chvíli někoho, kdo má odvalu říct mi pravdu s láskou. Chléb každodenní dej mi pro tělo i duši, projev Tvé lásky – přátelské echo, a alespoň tu a tam náznak, že jsem v něčem užitečný.

Vím, že hodně problémů se neřeší konáním; pomoz mi, abych dokázal čekat. Ať vždy nechám Tebe a ostatní domluvit. Vždyť to nejdůležitější si člověk neříká sám, to nejdůležitější mu bývá sděleno.

Ty víš jak moc potřebujeme přátelství. Dej, abych dorostl do této nejkrásnější, nejtěžší, nejriskantnější a nejvzácnější záležitosti života. Vnukni mi správnou chvíli a správné místo, kde můžu zanechat balíček dobra, slovy nebo bez slov.

Chraň mě před strachem, že bych mohl promarnit svůj život. Nedej mi to, co si přeju, ale to co potřebuji. Nauč mě umění malých kroků.

NEDĚLE V SRPNU

XVIII. neděle v mezidobí 3. srpna

Oči všech s nadějí vzhlížejí k tobě a ty jim v pravý čas dáváš pokrm, otvíráš svou ruku a ve své přízni sytíš všechno, co žije. (Žalm 145, 15-16)

První čtení z Písma: Izajáš 55, 1-3

Druhé čtení z Písma: Římanům 9, 1-5

Evangelium: Matouš 14, 13-21

IXX. neděle v mezidobí 10. srpna

Ukaž nám, Hospodine, své milosrdenství, uděl nám svou spásu! Hospodine, projevoval jsi své zemi přízeň, úděl Jákobův jsi změnil. (Žalm 85, 8.1)

První čtení z Písma: 1. Královská 19, 9a.11-16.19

Druhé čtení z Písma: Římanům 10, 8-15

Evangelium: Matouš 14, 22-33

XX. neděle v mezidobí 17. srpna

Lépe utíkat se k Hospodinu než doufat v člověka. Lépe utíkat se k Hospodinu než doufat v knížata. (Žalm 118, 8-9)

První čtení z Písma: Izajáš 56, 1.6-7

Druhé čtení z Písma: Římanům 11, 1-2a.29-32

Evangelium: Matouš 15, 21-28

XVIII. neděle v mezidobí 24. srpna

Hospodine, nakloň ucho, odpověz mi. Spas, můj Bože, svého služebníka, který v tebe doufá. Smiluj se nade mnou, Panovníku, po celé dny k tobě volám. (Žalm 86, 1a. 2b-3)

První čtení z Písma: Izajáš 51, 1-6

Druhé čtení z Písma: Římanům 12, 1-8

Evangelium: Matouš 16, 13-20

XVIII. neděle v mezidobí 31. srpna

Smiluj se nade mnou, Panovníku, po celé dny k tobě volám, neboť ty jsi, Panovníku, dobrý a nabízíš odpuštění; ke všem, kdo tě volají, jsi nejvyšší milosrdný. (Žalm 86, 3.5)

První čtení z Písma: Jeremjáš 20, 7-9

Druhé čtení z Písma: Římanům 12, 9-21

Evangelium: Matouš 16, 21-27

1Kr 3, 5-12

Ř 8, 26-30

ev. Mt 13, 31-33.44-52

MALÁ PODOBENSTVÍ O BOŽÍM KRÁLOVSTVÍ

13. kapitola Matoušova evangelia vedle dvou ústředních podobenství o rozsévači a o plevelu mezi pšenící, jejichž součástí je zároveň i Ježíšův výklad těchto obrazných příběhů, přináší v rychlém sledu ještě několik dalších podobenství, která tentokrát zůstávají bez Spasitelova výkladu. Jedná se o podobenství o hořčičném zrně, o kvasu, o pokladu v poli, o perle, o rybářské síti a o hospodáři a jeho pokladu. Řazení těchto podobenství není nahodilé a tak jak v Bibli následují za sebou tvoří jedinečný celek, ve kterém má centrální postavení dvojpodobenství o rozsévači a o plevelu mezi pšenící. Zbývající podobenství jsou jejich dovětkem, praktickou aplikací ukazující jaké to je, když semeno Božího království dopadne na úrodnou půdu. V této roli se pak v následných podobenstvích střídají: člověk, který zasal hořčičné zrně, žena mísící kvas, radostný nálezce pokladu ukrytého v poli, obchodník s perlami, rybáři vybírající obsah ze svých sítí a hospodář vynášející ze svého pokladu staré i nové. Galerie lidí a jejich životních příběhů. Bohatí, chudí, učení i prostí, muži i ženy. S trochou představivosti nám mohou před očima defilovat jejich tváře, s trochou představivosti můžeme za jejich tvářemi vidět tváře naše. Není nás tu mnoho, kteří jsme se sešli okolo Kristova stolu, proto se na každého dostane: já bych si s dovolením přisvojil roli pěstitele

hořčice pro svoji oblibu jejího výsledného zpracování, jiný se může vcítit do postavy bohatého obchodníka s perlami, z mužských rolí růstávají ještě rybáři a hospodář, z ženských ta, která mísí těsto a chystá se péct a z Lukášova evangelia si můžeme ještě vypůjčit podobenství o ženě se zakutálenou mincí, která právě kvůli tomu jedinému ztracenému penízi neváhá vygruntovat celý dům jenom proto, aby ho našla. Kdybychom byli dostatečně sehraní a měli mezi sebou schopného režiséra, třeba by si někteří z nás troufli rozehrát svou roli i na divadelních prknech. Ale v těch podobenstvích nejde o žádné naše přehrávání, o ztvárnění různorodých osobnostních typů lidí, kteří v nich vystupují. Ta podobenství jsou v první řadě o povaze království nebeského, o jeho ceně a o jeho přítomnosti mezi námi. Všimněme si, že z malých podobenství 13. kapitoly evangelia Matoušova každé z nich začíná stejně: „Království nebeské je jako...“ – hořčičné zrně, kvas, poklad, obchodník, síť, hospodář. Ta podobenství se netýkají rozdílnosti lidských povah, která je pro nás tak často stěžejním témat našich úvah i přístupu jednoho ke druhému, ale povahy nebeského království, které má tu zvláštní a nepochopitelnou moc klíčit mezi námi: obchodníky, hospodáři, rybáři, pekařkami, uklízečkami. Ježíš nám ve svých podobenstvích sděluje, že Boží království klíčí mezi námi, když se mu v upřímnosti

své víry otevřeme a přijmeme jej za své jako důležitou hodnotu pro náš život. A ještě jedno důležité sdělení z Ježíšovy řeči v podobenství vyplývá: pro budoucí hojný zisk stačí na začátku nepatrné množství. To je hlavním poselstvím podobenství o hořčičném semeni a o kvasu. I nepatrný zlomek stačí k tomu, aby budoucnost přinesla hojné množství a na počátku stěží představitelnou velikost. V jednom ze svých dřívějších výkladů tohoto podobenství jsem odvozoval, že totéž platí jak pro semeno hořčičné, tak pro semeno mužské. Bůh svůj tvořivý princip ukrývá do velikostí často na první pohled nepostřehnutelných: malé zrníčko dá v budoucnu povstat velké rostlině nebo stromu a podobně je tomu i s člověkem. Na počátku jsme nebyli ničím, nežli dvěma zárodečnými buňkami, na konci vším, do čeho jsme své životní úsilí napřeli a svou sílu a schopnosti uplatnili. Stejně tak ve víře platí, že nemáme pohrdat „dnem malých začátků“, známé je jiné Ježíšovo slovo o víře hory přenášející, která je přitom velikosti hořčičného zrna. S naším zlomkem víry jsme hluboko pod touto velikostí, ale díky Bohu alespoň za to málo co máme. Za ten zlomeček víry, o které věřím, že právě ona nás v tuto chvíli přivedla sem v nedělním ránu do téměř prázdného kostela v téměř vylidněné církvi. Vždyť je to vlastně úžasná výchozí biblická pozice. Lepší, než kdyby nás tu byly stovky a tisíce. V takovém množství lehko člověk nabude dojmu vlastní postradatelnosti, ale když jsme na to téměř sami? Ve své rodině, ve svém kostele, ve své církvi. My máme být nositeli radostné zvěsti klíčícího Božího

království – v docela malém, nepatrném množství, zlomku jeho budoucí velikosti a přece těmi, kteří mísí, hnětou, zasévají, hledají, prodávají aby získali, vynášeli ze svého pokladu nové i staré. To je řeč Ježíšových podobenství. Ježíš víc než o zástupech hovoří o jednotlivcích. O ženě, která zadělává, o muži, který seje, o správci, který se stará o svěřený majetek. Budme vděčni za tyto role a za ten zlomek víry, který nám byl svěřen v nádobách značně chatrných. Jak svou víru dokážeme uchovat, rozmnožit a předat její ovoce těm, kdo přijdou po nás, zaleží do velké míry na jednom každém z nás. Žádné z citovaných podobenství nevyklučuje, ale naopak předpokládá lidskou aktivitu. Zrno by nevzešlo, kdyby ho předtím rozsévač nevložil do země, těsto by nevykynulo bez přidání kvasu, ze sítě by nebylo co vybírat, pokud by předtím nebyla vhozena do vody a tak dále. Každé z věcí předchází lidské přičinění, nasazenost, aktivita, úsilí. Nevyhýbejme se mu proto ani my – lidé malé víry.

Amen

*Kázání o VII. neděli po svatém Duchu
27. 7. 2014 v Husově sboru ve Vršovcích*

PROGRAM NA SRPEN

3. 8.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl
10. 8.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl
10. 8.	neděle	19 hod.	Godspell - muzikál z Broadwaye v provedení mladých křesťanů z New Yorku na motivy evangelia Matoušova	Divadlo MANA
16. - 23. 8.	Sborová dovolená, chata Pergamentka, Horní Vítkovice v Krkonoších			
17. 8.	neděle	10 hod.	bohoslužba	
24. 8.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl
31. 8.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl, káže A. Frýdlová

KONTAKT

Moskevská 34/967
101 00 Praha 10-Vršovice
e-mail: info@husuvsbor.cz
www.husuvsbor.cz
e-mail faráře: david.frydl@tiscali.cz
tel.: 271724317 (Farní kancelář)
271726461 byt faráře
731100059 mobil faráře

Centrum MANA
nizkoprahové centrum aktivit
produkce: Jana Valachová, tel. 778001097
www.centrummana.cz
e-mail: info@centrummana.cz
divadlo@centrummana.cz
Prodej vstupenek před začátkem představení na pokladně divadla.

BARD NORSKÉHO NÁRODA

Bjørnstjerne Bjørnson, 1832-1910

Státní hymny různých národů se značně od sebe liší. Marseillaisa je bojovná, naše hymna „Kde domov můj“ přetéká něžným lyrickým citem. (Text je, jak víme, dílem dramatika J. K. Tyla.) V tom se jí podobá norská hymna „Ano, milujeme tuto zemi“. Její slova napsal rovněž dramatik, ale i lyrický básník a románpisec Bjørnstjerne Bjørnson.

Bjørnson býval oslavován vznešenými tituly jako „Tolstoj Severu“, „patriarcha národní kultury severské“ nebo dokonce „nekorunovaný král norský“. Své kořeny však měl na selském venkově. Dětství prožil na evangelické faře v jednom z nejpustších norských údolí Kvikve, pak se však přestěhoval do krásného Romsdalu. Studoval v Oslo a potom působil jako velice úspěšný literát. Narodil se ani ne dvacet let po tom, co se Norové v roce 1814

osvobodili z dánského područí, a v mužném věku se horlivě účastnil bojů za větší nezávislost na Švédsku. (V roce 1905 byla unie obou zemí zrušena.) Nezasazoval se však pouze o státní a kulturní samostatnost Norska, ale i o práva jiných utlačených národů - např. Slováků, trpících brutálním maďarizujícím školským zákonem.

Do povědomí národa a brzy i celého kulturního světa pronikl především obsáhlými „Selskými povídkami“ a novelami, opěvujícími - stejně jako jeho poezie - přírodní krásy vlasti a norský lid. Poněkud připomíná B. Němcovou a J. Š. Baara, své příběhy ovšem umísťuje na vysloveně luterský venkov. U Bjørnson se mísí realistické vidění života s optimistickou vírou v dobré stránky lidského nitra. Přesto však Bjørnson člověka nikdy neidealizuje. Velice známá povídka „Otec“ o skryté lidské pýše a o Božím volání k pokání nejen patří ke skvostům světového povídkářského umění, ale vypovídá v mistrné zkratce víc než odstavce katechismu.

Spisovatel však nepsal jen o norských venkovanech, ale i o jiných vrstvách norské společnosti - třeba v románu „Vlajky nad městem a přístavem“. Tam řeší problém předmanželské čistoty a složitou otázku, zda je možno zlomit osudové působení nedobrych zděděných sklonů. Mnoho z jeho myšlení poznáváme z díla „Na Božích cestách“.

Bjørnson a jeho současník Henrik Ibsen (1828-1906) bývají označováni za tvůrce moderního norského dramatu. Je pravda, že Bjørnson psal hry (historické drama „Marie Stuartovna“, veselohru „Novomanželé“ a mnoho dalších), ale jako autor si neliboval jen v novodobém štáráni v komplikovaných citech a v zachycování rozkládající se společnosti. Jeho díla vesměs obsahovala kladný záměr. Snad proto se v současné době, vyznávající spíše rozhárané postmoderní umění, na Bjørnsonovy kusy zapomíná.

O Bjørnsonovi bylo napsáno: „Příroda a lidstvo v jeho srdci splývaly v krásnou harmonii, posvěcenou duchem Všemohoucího.“ Bylo by správné takovéto lidi s jejich vírou v moudrou Boží prozřetelnost zařazovat mezi naivy, kteří nepronikli pod povrch skutečného života? Sotva!

Daniel Henych

CO S NÍ?

Vracel jsem se domů ovíněn víc, než běžně nad ránem bejvám. V uličkách Žižkova se vracím jen zřídka a když mi dala vale poslední noční tramvaj, ztratil jsem se ve spleti cest, parčíků a náměstí úplně.

Vydal jsem se domů pěšky.

Po deseti minutách, snad ani ne, přišla na mě malá, o to víc však naléhavá, potřeba. Nikde nikdo, černá noc, říkal jsem si, co zkusit támhleten průchod? V té rychlosti, jak to na mě přišlo, nevšiml jsem si tmavého stínu, který se po chvíli pohnul:

„Hej, chlape, co to děláš?“

Byl to pořádný děs: roztrhaný botasky, špinavá bunda, fousy hustší než smrkovej les.

„Tak co děláš, povídám!“ zopakoval.

„Pardon“, zavolal jsem a rychle si uklízel svoje nádobíčko. „Nevšimnul jsem si vás...“

„To si strč někam...“ pokřikoval na mě.

Tušil jsem, že asi nemá na mysli klobouk a hleděl jsem se co nejdřív ztratit.

„Hele, fešáku, a co ňáký odškodnění,“ hulákal.

Rychle jsem se otočil: „Cože?“

„Fešáku, hlupáku. Říkám odškodnění, vždyťs mi pomočil bejvák! Já taky u tebe doma naseru na podlahu!“

Nezmohl jsem se než zase na to samý: „cože?“

„Takhle by to nešlo, chci flašku vína, žádný papír, flašku a pořádnýho!“

„Teď, v půl jedný ráno? Kde ji mám sehnat, ani nevím, kde je tu obchod.“

„To nevádí, kam jdeš? Půjdu s tebou a na něco určitě narazíme.“

Narazíme, pomyslel jsem si, narazí spíš on: bezdomovec Václav, bejvalej vedoucí Kovošrotu Pardubice, třeba na svou ztracenou oidipovskou lásku.

Táhli jsme noční Prahou, popravdě řečeno: jeden lepší než druhý. A obchod pořád nikde.

Nevím, jestli to byl soucit nebo doznívající opilost, ale Václav mě kupodivu velice rychle rozmluvil. Neuteklo moc času a vymotali jsme se, díky jeho znalostem Prahy, až u mého domu. Na víno jsme nenarazili, ale zato já dostal nápad.

Nechtěl jsem ji vyhodit z několika důvodů. Zaprvé, byl to dárek k mým třicetinám od vršovický babičky, a zadruhé, u takových věcí se to už z úcty k nim zkrátka nedělá. Jenže, co s ní? Otázka nelehká, stejně jako tahle situace. Svítící Madona byla dárkem tradičním, dostával jsem ji od pobožný babčičky každých deset let, pokaždý ke kulatinám. Tu první z plastiku, rozkousal náš jezevčík Jonatán, dej mu Pánbů lehkou zemi, přežil Madonu o tři dny. Druhá se ztratila při stěhování, ale tu třetí jsem měl teprve dva měsíce a stále jsem přemýšlel, jak se ji zbavit.

„Václave,“ povídám, „mám pro tebe moc rajcovní věčičku. Počkej před vchodem, hned ti jí přinesu.“

Čekal.

Netrvalo to dlouho. Madona stála na stole. Snesl jsem ji dolů a slavnostně říkám: „Tady pro tebe, kamaráde, mám...“

„Panenko Mária...“, dopověděl za mě.

„Jojo, přesně tak,“ já na to, ale on jako by mě neslyšel a zíral dál na ten kýč.

„Na, je tvoje,“ řekl jsem důrazně a vrazil mu ji do rukou.

„Ne!“ odpověděl, „nevezmu si jí.“

„Proč?“ děsil jsem se pomyslením na to, že mi asi zůstane, nejmíň do mejch čtyřicátin, pokud se jich já, Madona nebo babička dožijeme.

„Připomíná mi maminku,“ odpověděl. „Je to celá moje maminka,“ řekl ještě jednou, potichu. Nadechnul se: „Nech si jí, já bych jí stejně prochlastal, nech si jí, buď pořád takovej hodnej chlap jako dnes v noci.“ Dořekl a zmizel, bez Madony i bez vína.

Nevěřím, že to byla náhoda, snad řízení Boží, když se jednalo o Jeho máti?

Oblíbil jsem si ji a Ona mě.

Svítil mi na skříni, poblikává, a já v její tváři čas od času poznávám svého kumpána z nočního tahu. Fakt je mu podobná – to přeci maminky bejvaj...

K.V.

MODLITBA PAPEŽE FRANTIŠKA K PANNĚ MARIÍ UZLY ROZVAZUJÍCÍ

Svatá Maria,
 Ty jsi byla po celý život plná Boží
 přítomnosti,
 s pokorou jsi přijímala Otcovu vůli
 a ďábel tě nikdy nedokázal zaplést do
 svého zmatku.

U svého Syna ses přimlouvala za naše
 těžkosti,
 a svou pokorou a trpělivostí jsi nám dala
 příklad,
 jak rozplétat zádrhele našeho života.

Navždy zůstáváš naší Matkou
 a tím napravuješ a osvětluješ spojení,
 které nás poutá s naším Pánem.

Svatá Matko, Matko Boží a Matko naše,
 prosíme tebe, která s mateřským srdcem
 rozplétáš uzly našich životů,

ujmi se mne a osvoboď mne ode všech
 pout a zmatků,
 jimiž na mne útočí náš nepřítel.

Svou milostí, svou přimlouvou u Boha
 i příkladem
 nás osvoboď od všeho zla, Panno Maria,
 a rozvaž pouta, která nám brání
 ve sjednocení s Bohem.

Dej nám, abychom
 vysvobození od každého zmatku a omylu
 nacházeli Pána ve všech věcech,
 abychom v NĚm ukotvili svá srdce
 a stále mu sloužili v našich bratřích
 a sestřích.

Amen.

ŽÍTKOVSKÉ ČAROVÁNÍ

V pátek 14. března proběhl ve Vršovickém divadle MANA za hojné účasti veřejnosti nejenom církevní večer s názvem Žitkovské čarování. Jeho průvodcem se stal novinář a publicista Jiří Jilík, který se dlouhodobě zabývá etnografickým fenoménem tzv. „čarování na Žitkové“ a s tím spjatých postav lidových léčitelek, vědem, žen opředených tajemstvím dávných věků, kterým se neřeklo jinak, nežli „Žitkovské bohyně“. Dávno před tím, než znovu vstoupily tyto ženy do povědomí díky stejnojmennému románu Kateřiny Tučkové, mapoval jejich osudy a činnost na moravsko-slovenském pomezí novinář Jiří Jilík. Dokonce o nich vydal i stejnojmennou publikaci, protože se však nejednalo o beletristické zpracování, knížka našla jenom omezený okruh čtenářů. Jiří Jilík přijel posluchačům do Vršovic představit mnohé z toho, co se stalo na dlouhá léta obsahem jeho osobního i publicistického zájmu. Večer vzbudil širokou odezvu, výběrem tématu se však pro některé stal i kontroverzním. V této linii byla i obvyklá duchovní promluva místního faráře Davida Frýdla. Otiskujeme ji tak, jak na večeru zazněla.

Kopanice – tu svéráznou oblast moravsko-slovenského pomezí, kde přirozenou dělíací čárou bylo od nepaměti pohoří Bílých Karpat, do jehož svahů je kraj zvaný Kopaničářský vetknutý, jsem zatím poznával pouze z jeho slovenské strany. Opakovaně se do tohoto kouzelného místa mezi Javořinou na jedné straně a Chmelovou a Bradlem na straně druhé vracíme s rodinou v čase letních dovolených, kdy na pozvání mého kolegy v duchovenské službě, lutherského faráře Miro Hvozďary, přijíždíme za ním na evangelickou faru do Vrbovců. Tam jsem poprvé uslyšel o Kopanicích, Kopaničiarech a na vlastní oči, ale i všemi ostatními smysly, se přesvědčoval o výjimečné pohostinnosti zdejších lidí, kteří navzdory všem časovým, společenským i politickým proměnám doby, které i na ně neúprosně doléhají, nesou si stále v sobě mnohé z dědictví minulých generací po staletí svázaných s půdou, křesťanskou vírou i s duchem zdejšího kraje. Nepoučen jsem měl za to, že se jedná o výhradně slovenský fenomén a teprve později se dovídal, že Kopanice mají svůj protějšek a přesah i do mé rodné vlasti a kdykoliv se tam člověk nachází, ocitá se v jakési laboratoři vpravdě česko-slovenské vzájemnosti. Čeština se zde totiž mísí se slovenštinou v neopakovatelném souzvuku a dějiny a lidé obou zemí si tu doslova podávali a stále podávají ruce přes zahrádky, dvory a louky místních usedlostí, samot a horských osad drze rozdělených hraniční čarou, která jakoby do jednolitého kraje ani nepatřila. Do Vrbovců si jezdím odpočinout z naší ateismem vyprahlé a konzumním materialismem nasáklé rodné hroudy, abych byl znovu a znovu překvapován, co všechno je v tomto nikoliv Bohem, ale spíše lidmi „zapomenutém kraji“ možné. Účast lidu obecného v Mirově vrboveckém kostelíku nikoliv na svátečních, ale na běžných bohoslužbách mě znovu a znovu přivádí k nestrojenému údivu. Když počítám ty stovky lidí všech generací, ptám se, jestli je vůbec ve Vrbovcích nějaký nevěřící, někdo, kdo by se nehlásil k žádné církvi a Miro mi odpovídá: „Štyri tu sú na dedine. A každú nedeľu je mám tu v kostole.“ Ani na rozdíly mezi katolíky a luterány si zde nikdo moc nehraje. Farář je pro každého kdo přijde do kostela, a protože katolický pan farář přijíždí sloužit mši jednou do měsíce, jdou mezitím jeho ovečky do evangelického chrámu, kde jsou přeci také jako doma mezi svými, vysvětluje Miro.

A kdo nepřijde, tak za ním se farář vydává, i nahoru, do Kopanic, chalup, chaloupek a domků, ve kterých jakoby se zastavil čas. Bohyně ani bosorky však už na Kopanicích na moravské, ani na slovenské straně nejspíš nenajdeme. Nehodily by se do naší úspěchané doby, ve které ztrácíme čas jeden na druhého, nejen na člověka, ale mnohem víc i na Pána Boha!

V kraji kopanic se říkalo, že kolik tu bylo farářů, tolik měly bohyně nepřátel. Já si s tímto názorem troufám polemizovat. Po příkladu Mirově věřím, že i v kněžských řadách měly tyto ženy své příznivce a zastání. Odmítnutí ze strany oficiálních církevních struktur často jen nedokonale maskovalo až fascinované zaujetí a mimořádnou vnímavost pro tento jev, jehož podrobnější popis se nám dochoval díky písemným záznamům křesťanských misionářů, kněží a farářů v kraji působících. Užívané magické praktiky byly specifickou variací vycházející z lidové křesťanské zbožnosti, byly odrazem víry lidí zdejšího kraje, kterou utvářely duchovní tradice jak katolické, tak protestantské, ale i židovské a předkřesťanské. Specifikem nejenom bohyní na Žitkově, ale i v dalších částech Kopaničářského kraje bylo, že až na výjimky stály na straně dobra. Jiří Jilík píše: „...venkovský lid se jich neobával, ale naopak vyhledával jejich pomoc. Vytvářely protiváhu čarodějnictví, které pomocí čar škodilo a pro něž má latina pojem maleficium“. Já k tomu dodávám, že nepoměrně většího zla se dopouštěli nikoliv ti, kteří pomocí hostií čarovali, svěcenou vodou léčili, snažili se druhé uhranout či je naopak vysvobodit z uřknutí, vyznali se v léčivých silách přírody, anebo poodkrývali něco z Božích tajemství, nýbrž ti, kteří právě v oficiálních církevních strukturách odsuzovali druhé lidi k hrdelním trestům za hřích takzvaného čarodějnictví a s lehkým srdcem je posílali do pekel a věčných muk. Mezi vírou a pověrou vede často jen velice tenká, pro někoho až nezřetelná hranice. Abychom správně rozpoznali stranu, na které stojíme nebo s kterou přicházíme do kontaktu, musíme si osvojit vysokou duchovní vnímavost, přičemž základní rozlišovací měřítko jsou k dispozici: má být výsledek konání k dobrému, nebo ke zlému? Vede jednání k prospěchu druhého, nebo jen k prospěchu vlastnímu? Být duchovně vnímavý znamená mít také jasné duchovní ukotvení. Být zasazen do tradice po generace předávané víry, která má svoje konkrétné vyjádření, své krédo, svoje vyznání. Při zkoumání pro mnoho lidí zajímavých jevů mezi nebem a zemí se má člověk na prvním místě ptát: „A čemu věřím já? Jaký je můj duchovní základ?“ Jenom tak můžeme ochránit sami sebe před silami, se kterými není radno si zahrávat. V křesťanství je to trojiční víra v Boha, který je Otcem, Synem a Duchem, víra v Boží blízkost, dobrotu a lásku, která nemá žádné omezení. Při četbě o žitkovském čarování jsem si opakovaně všiml, jak často je v projevech těchto hluboce zbožných žen citována trojiční formule: „K temu mi předně dopomáhaj sám něbeský a milosrdný Bóh Otec, Bóh Syn a Bóh Duch svjatý.“ To bylo krédo bohyní na Žitkově a v okolí. Jiří Jilík v závěru své knížky Žitkovské čarování píše: „Náš svět je krásný i tím, že ne všechno je v něm vysvětlené a vysvětlitelné. Kéž by tomu tak bylo co nejdéle.“ Jako faráři mi nezbyvá než dovysvětlit, (promiňte, ale mám to v popisu práce), že na všechny „nevysvětlené a nevysvětlitelné věci“ je tou jedinou, zaručenou a jasnou odpovědí Ten, který sám je Světlem světa – to Světlo ve tmě svítí a tma ho nepohltila: Ježíš Kristus.

David Frýdl

GRATULACE JOSEFU SOMROVI K 80. NAROZENINÁM

Milý pane Somře,
 Úsloví říká, že *Dobří holubi se vracejí*, vážíme si toho, že herec čerstvě ověncený Thálií za celoživotní mistrovství v kategorii činohra přijal naše pozvání a již podruhé vystoupil na prknech Vršovického divadla. Jako váš *Bližní na tapetě* snad se nestanu *Nactiutrhačem*, když prozradím, že slavíte za čtyři dny svou osmdesátku. Skutečně to není *Žert*, stal jste se *Mužem, který stoupl v ceně*, vždyť vaše herecká kariéra před filmovou kamerou dovršuje letos rovnou padesátku, kariéra herce divadelního je ve vašem případě ještě podstatně delší. Jako farář si v té souvislosti říkám: *Proč nevěřit na zázraky?* A není to skutečně zázrak, že ten, který v roce 1964 točil svůj první velký film a hned s takovými režisérskými esy, jakými byli Kádar a Klos, o padesát let později stále ještě nejen že stojí na nohou, ale stojí i před kamerou a točí svůj další film, příznačně nazvaný *Láska za milión?* Vy sám jste tou *Milonovou láskou* diváků, kterým jste se vtělil do svých nezapomenutelných rolí. Kdo ze zde v sále přítomných mužů nezatoužil být (alespoň na jeden den nebo jednu noční směnu) vaším výpravčím Hubičkou? Každý můj pohled na kulatá razítka na stole mé farní kanceláře mi ho připomene, a kdybych nevěděl, že to je *Ďáblova lest*, snad bych se i já chtěl kvůli tomu stát ajznboňákem. Váš chemikář Ječmen je sám o sobě *Básníkem* par excellence. Protože byla chemie mým postrachem, děsem a noční i denní můrou, moc dobře jsem rozuměl, když jste říkal: „Na jedničku umí chemii Pán Bůh, na dvojku já, na trojku soudružka ředitelka... možná, na čtyřku ti nejlepší z vás a na pětku všichni ostatní.“ Byl jsem mezi těmi ostatními a teologie u mě stoupla v ceně i kvůli tomu, že na bohoslovecké fakultě se neučila ani chemie, ani matematika. Váš moudrý doktor Hanzelín – otec *Helimadoe*, je pro mě zatím nedostižným vzorem, jak ve své moudré laskavosti, tak ve své schopnosti zplodit pět dcer: Helenu, Lídu, Marii, Doru a Emu. Z pěti potomků mám dcery zatím jenom dvě.

Život je převážně *O rodičích a dětech*, uvědomuji si to pokaždé, když se s dětmi dívám na *Tři veterány*. Je to má oblíbená pohádka, kterou jsem v kině viděl sám jako dítě, a dnes ji mají stejně rády i moje děti. Ze *Tří veteránů* už zůstává jenom kuchař Servác. Je mým *Přáním* pro vás, milý Josefe, aby se vašim životem už nehonily žádné *Soukromé vichřice*, aby *Nemocnice* zůstala pro vás *Na kraji města i po dvaceti letech*, tedy dostatečně vzdálená, abyste (přiměřeně k věku) mohl prožívat *Radost až do rána*, alespoň čas od času, a až jednou přijde *Konečná stanice*, aby to pro vás nebyla *Zlá minuta*, ale aby vás *Anděl Páně* pozvedl do radosti, která nikdy neskončí. Vždyť nám ji tolik ve svém životě stále dáváte.

David Frýdl, 11. 4. 2014, Divadlo MANA, Vršovice

Vršovický Hlasatel – časopis Náboženské obce Církve čs. husitské v Praze Vršovících. Vydává Husův sbor Praha 10 - Vršovice. Vedoucí redaktor David Frýdl. Redakční rada: David Frýdl, Miroslav Svoboda. Příspěvky zasílejte poštou na adresu Husova sboru, Moskevská 34, Praha 10, 101 00 nebo elektronicky: info@husuvsbor.cz. Neprodejné – pro vnitřní potřebu církve. Vychází jednou měsíčně. K dostání na Farním úřadě. Cena dobrovolná, náklady na jeden výtisk 7 Kč.